

Fondul European Agricol de Dezvoltare Rurala

Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) este un instrument de finanțare creat de Uniunea Europeană pentru a sprijini țările membre în implementarea Politicii Agricole Comune.

Prin intermediul acestui program zonele rurale vor primi aproximativ **7,5 miliarde de euro**, începând cu 2007 și până în 2013.

Institutiile care au în vedere implementarea programului național de dezvoltare rurală sunt:

MAPDR - Directia Generala Dezvoltare Rurala care îndeplinește funcția de **Autoritate de Management** pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 (PNDR) și asigură gestionarea corespunzătoare a fondurilor comunitare, stabilind prioritățile și măsurile concrete de acțiune;

Ministerul Agriculturii, Padurilor și Dezvoltării Rurale Agenția de Plati pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit (APDRP), ca organism de plata, pentru toate măsurile din PNDR, cu excepția celor destinate zonelor defavorizate;

Agentia de Plati și Interventie în Agricultură- organism de plata, pentru zonele defavorizate.

Cele 4 domenii / axe prioritare vizate de acest program sunt:

- **Axa I "Cresterea competitivitatii sectorului agricol si silvic"**

prin care vor fi finanțate:

- Modernizarea exploatațiilor agricole;
- Cresterea valorii economice a padurilor;
- Imbunatatirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii;

- **Axa II "Imbunatatirea mediului si a zonelor rurale"**

- **Axa III "Calitatea vietii in zonele rurale si diversificarea economiei rurale"**

prin care se vizeaza finantarea urmatoarelor tipuri de investitii:

- Diversificarea activitatilor nonagricole;
- Sprijin pentru crearea si dezvoltarea microintreprinderilor cu scopul de a promova spiritul intreprinzator;
- Incurajarea activitatilor turistice;
- Servicii de baza pentru economia si populatia rurala.

- **Axa IV Programul „LEADER”**

Tipuri de beneficiari eligibili pentru accesarea acestor finantari:

- Persoana Fizica Autorizata/Asociatie Familiala (PFA/AF)
 - Asociatii in domeniu cu statut juridic, Grupuri de producatori si Cooperative
 - Microintreprinderi si intreprinderi mici si mijlocii
- O alta conditie generala de eligibilitate a unui beneficiar o reprezinta contributia financiara. Aceasta contributie poate proveni din fonduri proprii sau poate fi accesata prin credit bancar.

Cheltuielile eligibile finantate prin FEADR sunt:

- Construirea, modernizarea si extinderea cladirilor si a constructiilor conexe unitatii de productie.
- Achizitionarea de utilaje si echipamente noi, inclusiv IT, software, hardware.
- Cheltuieli reprezentand plata arhitectilor, inginerilor si consultantilor, a studiilor de fezabilitate, achizitionarea de patente si licente in procentele prevazute in fisele tehnice ale masurilor.
- Achizitionarea de mijloace de transport noi, specializate, ca rezultat al identificarii lor in studiul de fezabilitate/memoriu justificativ/plan de afaceri, cu o capacitate de transport bine fundamentata si care sa deserveasca activitatea.
- Unelte si instrumente specifice, inclusiv acelea pentru protectia impotriva incendiilor si cele pentru protectia muncii.
- Achizitionarea de teren, la nivelul a maxim 10% din valoarea totala a proiectului, numai in cazul stramutarii exploatatiei pentru a respecta standardele de mediu.

Axa Prioritara I - Domenii majore de interventie

Domeniul de interventie: 1. Formare profesionala (training), informare si difuzare de cunostinte

Obiectivele acestui domeniu constau in:

- facilitarea accesului la serviciile de formare, informare si difuzare de cunostinte a persoanelor adulte care activeaza în sectoarele agro-alimentar si forestier.

- dobândirea de informatii si cunostinte care sa permita gospodaria durabila a padurilor, transformarilor sociale cum ar fi imbunatatirea conditiilor de viata si reducerea somajului in zonele rurale.

Astfel sunt sprijinite programe de formare profesionala de scurta durata, prin care vor fi imbunatatite si perfectionate competentele profesionale ale:

- fermierilor si altor persoane ocupate in sectoarele agricol si forestier ;
- personalului din unitatile de procesare si marketing a produselor agricole si forestiere;
- fermierilor pentru actiuni menite sa-si restructureze si sa-si modernizeze exploatatii, precum si respectarea conditiilor de eco-conditionalitate.

Beneficiari finali sunt persoane adulte care activeaza in domeniile agriculturii, silviculturii (inclusiv proprietari de padure) si industriei agro-alimentare.

Domeniul de interventie: 2. Instalarea tinerilor fermieri

Acordarea sprijinului de instalare tinerilor agricultori va facilita adaptarea structurala si dezvoltarea unor exploatatii agricole competitive care practica o agricultura durabila prin imbunatatirea managementului si revigorarea fortei de munca.

Sprijinul financiar acordat in cadrul acestei masuri tinerilor va fi orientat in special spre modernizarea exploatatii. Actiunile realizate in cadrul masurii se vor axa pe:

- Imbunatatirea managementului exploatatii agricole;
- Dezvoltarea performantelor generale ale exploatatii agricole;
- Adaptarea productiei realizate in conformitate cu cerintele pietei;
- Respectarea normelor comunitare, in special pentru cerintele de eco-conditionalitate, protectie a muncii, protectia mediului, sanitar-veterinare.

Beneficiarii acestei masuri sunt persoane care:

- Au varsta sub 40 de ani si se instaleaza pentru prima data in exploatatii agricole, ca si conducatori (sefi) ai exploatatii;
- Detin sau se angajeaza in dobandirea unor competente si calificari profesionale in raport cu activitatea care urmeaza sa o desfasoare;

Domeniul de interventie: 3. Pensionarea timpurie a fermierilor si a muncitorilor agricoli

Sprijinul acordat in cadrul acestei masuri contribuie la transformarea structurala a agriculturii, prin transferul exploatatilor agricole si instalarea tinerilor fermieri, la schimbarea si imbunatatirea managementului in scopul cresterii dimensiunii, devenind exploatatii comerciale, orientate spre inovare si diversificare.

Pensionarea timpurie are drept scop asigurarea de venituri pentru fermieri si/sau muncitorii agricoli, cresterea dimensiunii exploatatilor si intinerirea structurii de varsta in activitatea agricola.

Beneficiaza de finantarea prin acest domeniu de interventie persoanele urmatoare:

Fermieri - care indeplinesc urmatoarele conditii:

- sunt proprietari si/sau arendasi, conducatori (sefi) ai exploatatilor agricole si au calitatea de cedent;
- sunt in varsta de 55 de ani impliniti, dar nu au inca varsta standard de pensionare sau au cu cel mult 10 ani mai putin decat varsta standard de pensionare, in Romania, in momentul cedarii;
- au practicat agricultura 10 ani, anterior cedarii.
- cedeaza exploatatia unui tanar sau altei persoane care are calitatea de cesionar;
- decide sa-si inceteze definitiv orice activitate agricola, cu exceptia celei pentru consum propriu;
- nu acceseaza si nu va accesa nici o forma de sprijin prin masurile din PNDR sau plati directe .

Muncitori agricoli care indeplinesc urmatoarele conditii:

- sunt in varsta de 55 de ani impliniti, dar nu au inca varsta standard de pensionare sau au cu 10 ani mai putin decat varsta standard de pensionare (60 ani pentru femei si 65 de ani pentru barbati), in Romania, in momentul cedarii;
- au lucrat cel putin jumatate din timpul de munca în calitate de ajutor familial sau a fost lucrator agricol într-o exploatare agricola, 5 ani anteriori cedarii;
- au lucrat in exploatatia agricola a cedentului echivalentul a cel putin 2 ani de munca cu norma intreaga in cursul celor 4 ani anteriori pensionarii anticipate a cedentului;
- nu mai executa nici fel de munca platita;
- este inregistrat intr-o schema de asigurari sociale

Domeniul de interventie: 4. Utilizarea serviciilor de consiliere si consultanta

Obiectivul general al masurii consta in imbunatatirea cunostintelor fermierilor si proprietarilor de padure, precum si facilitarea accesului la finantare din fonduri comunitare. Serviciile de consiliere vor permite producatorilor agricoli si proprietarilor de padure sa imbunatateasca managementul general al exploatatilor agricole si silvice pentru atingerea performantei, cu impact asupra ameliorarii generale a rezultatelor acestor

exploatații, precum și identificarea cerințelor necesare respectării standardelor comunitare privind siguranța profesională la locul de muncă.

Pentru perioada 2007-2009 - Acordarea de sprijin autorităților publice și organismelor private care oferă agricultorilor servicii de consiliere și consultanță agricolă se referă în special la elaborarea de planuri de afaceri, servicii de consiliere pentru întocmirea cererilor pentru a beneficia de sprijin prin măsurile de dezvoltare rurală, consiliere și consultanță privind respectarea bunelor practici agricole și de mediu.

Sprijinul este acordat:

- producătorilor agricoli pentru evaluarea exploatațiilor agricole, pentru întocmirea planurilor de afaceri/de management/de dezvoltare, a cererilor de finanțare/cererilor de plată pentru măsurile din axele prioritare I – II ale Programului Național de Dezvoltare Rurală.
- deținătorilor de pădure pentru servicii de consiliere și consultanță pentru evaluarea exploatațiilor forestiere, pentru întocmirea planurilor de afaceri/de management/de dezvoltare, a cererilor de finanțare/cererilor de plată pentru măsurile din axele I și II ale Programului Național de Dezvoltare Rurală

Fondurile disponibile pentru acordarea serviciilor de consiliere și consultanță vor putea fi accesate de către furnizorii de astfel de servicii după supunerea acestora unui proces de selecție.

Pentru perioada 2010-2013 - Se urmărește facilitarea accesului la serviciile de consiliere și consultanță a beneficiarilor măsurii de semisubzistentă, serviciile fiind furnizate de instituții autorități publice și/sau organisme private, aceștia fiind aleși în urma unui proces de selecție în vederea accesării fondurilor acordate prin această măsură.

Sprijinul este acordat:

- producătorilor agricoli și deținătorilor de pădure pentru servicii de consiliere agricolă, pentru evaluarea exploatațiilor agricole și silvice și pentru întocmirea planurilor de dezvoltare pentru fermele de semi-subzistentă.

Scopul măsurii este de a sprijini fermierii și deținătorii de păduri să utilizeze serviciile de consiliere și consultanță în vederea îmbunătățirii performanțelor generale ale activității acestora.

Consilierea va contribui la diseminarea și înțelegerea practică a aplicării și respectării bunelor practici agricole și de mediu, asigurând condițiile de protecție a mediului înconjurător și utilizarea unor practici agricole și forestiere prietenoase cu mediul. De asemenea, consilierea va contribui și la elaborarea planurilor de afaceri necesare pentru accesarea fondurilor pentru stabilirea tinerilor fermieri în mediul rural și pentru fermele de semisubzistentă.

Consultanța va contribui la buna informare a agricultorilor pentru reorientarea calitativă a producției, pentru aplicarea practicilor de producție compatibile cu conservarea și promovarea peisajului, pentru protecția mediului, respectarea standardelor de igienă și bunăstare animală și pentru dobândirea aptitudinilor manageriale necesare administrării unei exploatații viabile din punct de vedere economic. Consultanța vizează și aplicarea standardelor privind siguranța ocupatională la locul de muncă bazate pe legislația comunitară.

Se va urmări difuzarea de cunoștințe în materie de gestiune și administrare a terenurilor și a exploatațiilor agricole, de aplicare a bunelor practici agricole și de mediu.

Consilierea va fi oferită detinatorilor de pădure și altor persoane implicate în activități silvice în vederea aplicării practicilor de administrare a fondului forestier menite să îmbunătățească funcțiile economice, ecologice sau sociale ale pădurilor.

Beneficiari

- Pentru perioada 2007-2009: Instituții publice și organisme private selectate care furnizează servicii de consiliere și consultanță agricolă și silvică, inclusiv detinatorii de pădure.
- Pentru perioada 2010-2013: Fermieri și alte persoane care lucrează în agricultură și silvicultură.

Domeniul de Interventie: 5. Modernizarea exploatațiilor agricole

Srijinul comunitar acordat pentru această măsură are următoarele **obiective:**

- Modernizarea și restructurarea exploatațiilor agricole în vederea creșterii competitivității lor prin utilizarea mai bună a factorilor de producție;
- Introducerea de noi tehnologii și inovații favorizând calitatea și producția biologică;
- Diversificarea producției, incluzând obținerea și utilizarea de energie regenerabilă;
- Respectarea normelor comunitare privind cerințele de eco-condiționalitate (cross-compliance);

Obiectivele specifice ale măsurii se referă la:

- Modernizarea exploatațiilor agricole;
- Încurajarea restructurării fermelor de semi-subzistență.

În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre creșterea venitului exploatațiilor, îmbunătățirea competitivității exploatațiilor, ajustarea profilului, nivelului și calității producției obținute în ferma la cerințele pieței, respectarea standardelor comunitare aplicabile investiției.

Scopul srijinului acordat prin acest domeniu de intervenție este:

- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole;
- Respectarea standardelor comunitare aplicabile tipurilor de investiții prevăzute la capitolul *“Tipuri de investiții”*
- Creșterea calității produselor obținute și diversificarea gamei sortimentale;
- Promovarea producerii și utilizării de energie regenerabilă;
- Promovarea procesării produselor agricole tradiționale la nivel de fermă și comercializarea directă a acestora.

Beneficiarii acestui domeniu de interventie sunt producatori agricoli - persoane fizice autorizate, asociatii familiale autorizate si persoane juridice.

Tipuri de investitii:

- Construirea, modernizarea si achizitionarea de cladiri si alte proprietati imobiliare utilizate pentru productia agricola la nivel de ferma, incluzându-le si pe cele utilizate pentru protectia mediului;
- Constructii noi si/sau modernizarea infrastructurii rutiere interne sau de acces din domeniul agricol, inclusiv utilitati si racorduri necesare proiectului;
- Constructii noi si/sau modernizarea fermelor de vaci lapte care se incadreaza in sistemul european al cotei de lapte;
- Constructii noi si/sau modernizarea serelor, inclusiv a centralelor termice si instalatiilor de irigat, asigurarea utilitatilor in vederea respectarii conditiilor de mediu;
- Achizitionarea de tractoare noi, combine de recoltat, masini, utilaje, instalatii, echipamente si accesorii, echipamente si software specializate;
- Achizitionarea de noi mijloace de transport specializate necesare proiectului;
- Achizitia de animale cu valoare genetica ridicata, numai pentru refacerea fermelor distruse de calamitati naturale;
- Achizitionarea terenurilor pentru constructii cu scop administrativ si de productie, care nu depasesc 10% din valoarea eligibila a proiectului;
- Infiintarea plantatiilor viticole pe suprafete cu drept de plantare (numai pe suprafata de rezerva si cea cu drept individual de replantare);
- Infiintarea pepinierelor de vita de vie si pomi fructiferi;
- Investitii pentru producerea si utilizarea de energie regenerabila;
- Investitii in procesarea produselor agricole traditionale la nivel de ferma, incluzând echipamente pentru vanzarea directa a produselor, inclusiv camere de depozitare si racire;
- Contributia in natura pentru infiintarea plantatiilor de pomi, arbusti fructiferi si de vita de vie intr-un procent de 20% din valoarea eligibila a proiectului;
- Costurile generale ale proiectului reprezentand: taxe pentru arhitecti, ingineri si consultanti, studii de fezabilitate, taxe de certificare, achizitionarea de patente si licente;
- Investitii referitoare la conversia si dezvoltarea agriculturii ecologice si agromediului;
- Investitii in vederea realizarii conformitatii cu standardele comunitare nou introduse, precum si cu standardele existente pentru investitiile realizate de catre tinerii fermieri care primesc sprijin in conditiile stipulate in planul de afaceri, conform prevederilor regulamentului.

Aceste tipuri de investitii se pot realiza si in cadrul unor proiecte integrate in cadrul axei 1 "Cresterea competitivitatii sectoarelor agricol si forestier".

Domeniul de interventie: 6. Îmbunătățirea valorii economice a pădurii

Obiectivele acestuia sunt:

- gospodărirea rațională a pădurii și asigurarea continuității și biodiversității ecosistemelor forestiere;
- susținerea aplicării programelor de refacere a pădurilor slab productive și degradate prin optimizarea compozițiilor și promovarea speciilor valoroase indigene;
- sprijinirea înlocuirii arboretelor de rasinoase din afara arealului cu speciile corespunzătoare stațiunilor forestiere;
- aplicarea lucrărilor de transformare a pasunilor împadurite și lucrărilor de îngrijire a pădurilor tinere în acord cu planurile de management.

Prin această măsură se sprijină investițiile în pădurile care se supun regimului silvic și pentru care s-au elaborat amenajamente silvice, potrivit legislației naționale și care sunt obligatorii. Investițiile vor include toate operațiunile posibile la nivelul exploatației forestiere, precum și investiții în echipament de recoltare. Vor fi încurajate și sprijinite activitățile care conduc la creșterea valorii economice a pădurilor.

Beneficiarii sunt: proprietari/detinatori de pădure sau asociațiile acestora, comune, orașe, municipii detinatoare de pădure sau asociațiile constituite de acestea.

Domeniul de interventie: 7. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere

Obiectivul general al măsurii este îmbunătățirea condițiilor economice ale întreprinderilor de procesare din sectoarele alimentară și forestier prin mai bună utilizare a factorilor de producție, incluzând introducerea de noi produse și tehnologii menite să îmbunătățească calitatea, siguranța alimentară și să protejeze mediul.

Obiectivele specifice se referă la :

- Îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor din sectoarele de procesare și marketing a produselor agricole și forestiere;
- Dezvoltarea de noi produse și tehnologii, procedee și tehnologii conexe produselor agricole și forestiere;
- Îmbunătățirea aplicării și respectării standardelor de siguranță alimentară, prin introducerea cerințelor comunitare și respectarea de către întreprinderile din sectoarele de procesare și marketing a standardelor comunitare în toate etapele de producție, de procesare și de distribuție a produselor.

Sprijinul prin acest domeniu de intervenție este acordat pentru investiții tangibile și intangibile pentru îmbunătățirea performanței generale a întreprinderilor pentru procesarea și marketingul produselor agricole prin:

- Imbunatatirea eficientei sectorului de procesare si marketingului produselor
- Dezvoltarea de noi produse, procese si tehnologii pentru produsele
- Promovarea investitiilor pentru producerea si/sau utilizare de combustibil ecologic;
- promovarea de investitii pentru respectarea strandardelor comunitare – sprjinul nu poate fi acordat decat pentru investitiile realizate de catre microintreprinderi pentru a respecta un standard comunitar nou introdus.

De asemenea, **sprijinul este acordat pentru investitii tangibile si intangibile**, pentru imbunatatirea performantei generale a intreprinderilor, pentru procesarea si marketingul produselor forestiere prin:

- Cresterea eficientei sectorului de procesare si marketing a produselor forestiere si cresterea calitatii produselor rezultate ;
- Aplicarea masurilor de protectia mediului;
- Adaptarea la cerintele pietii, in functie de resursele locale, a prelucrarii si comercializarii produselor forestiere, deschiderea a noi oportunitati de piata ;
- Imbunatatirea competitivitatii unitatilor de prelucrare si comercializare a produselor rezultate;
- Investitii in scopul obtinerii de combustibil ecologic din biomasa forestiera;
- Asigurarea standardelor de protectia muncii;
- Cresterea numarului de locuri de munca in sectorul procesarii si valorificarii produselor forestiere;
- Cresterea productivitatii muncii in sectorul forestier;
- Introducerea de noi tehnologii si inovatii in domeniul procesarii produselor forestiere;

Beneficiari eligibili pentru acest domeniu de interventie sunt:

Pentru produsele agricole:

- Micro-intreprinderi si Intreprinderi Mici si Mijlocii
- Alte intreprinderi care nu sunt micro - intreprinderi, intreprinderi mici si mijlocii, care au mai putin de 750 angajati si cu o cifra de afaceri care nu depaseste 200 milioane euro

Pentru produsele forestiere:

- Micro-intreprinderi - care au mai putin de 10 angajati si cu o cifra de afaceri, care nu depaseste 2 mil. Euro.

Sprijinul va fi acordat pentru investitii tangibile si/sau intangibile din industria de prelucrare a produselor agroalimentare si industria forestiera, care:

Pentru produsele agricole

- Construirea, modernizarea si achizitionarea de cladiri si alte activitati necesare pentru infrastructura rutiera interna, utilitati si racorduri necesare realizarii proiectului;
- Constructii noi si/sau modernizari pentru depozitarea produselor, inclusiv depozite frigorifice en-gross;

- Achizitionarea de noi utilaje, instalatii, echipamente, aparate, si costuri de instalare;
- Constructia si modernizarea de laboratoare;
- Achizitionarea de noi mijloace de transport specializate, necesare proiectului;
- Achizitionarea terenurilor pentru constructii cu scop administrativ si de productie, care nu depasesc 10% din valoarea eligibila a proiectului;

Pentru produsele forestiere

- Constructii noi si modernizari pentru toate categoriile de cladiri, necesare realizarii proiectului, inclusiv utilitati si bransamente care nu depasesc 10 % din valoarea eligibila a proiectului inclusiv leasing sau cumpararea terenului.
- Investitii noi pentru cladiri, instalatii, masini si echipamente si/sau modernizarea si retehnologizarea capacitatilor existente pentru obtinerea de produse noi, pentru respectarea standardelor de mediu si pentru producerea de combustibil ecologic.
- Investitii noi pentru achizitionarea de mijloace de transport specializate pentru unitatile de procesare, depozitare si marketing, identificate in studiul de fezabilitate;

Domeniul de interventie: 8. Imbunatatirea si dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea si adaptarea agriculturii si silviculturii

Domeniul acesta de interventie va contribui la imbunatatirea managementului terenurilor agricol si forestier prin cresterea gradului de accesibilitate, printr-o mai buna gestionare a resurselor de apa si asigurarea utilitatilor in exploatarele agricole pentru adaptarea agriculturii si silviculturii în acord cu masurile de crestere a competitivitatii.

Sprijinul acordat prin acest domeniu de interventie contribuie la:

- management durabil al fondului funciar agricol si silvic, prin sustinerea investitiilor in infrastructura agricola si forestiera;
- gestionarea resurselor de apa, reducerea costurilor de apa prin contorizarea si economisirea apei pentru irigatii;
- comasarea terenurilor agricole si forestiere, ce va favoriza realizarea unor exploatare agricole viabile.

Actiunile sprijinite in cadrul acestui domeniu de interventie sunt:

- imbunatatirea accesibilitatii la exploatarele agricole si forestiere;
- reducerea faramitarii excesive a terenurilor agricole;
- construirea si modernizarea drumurilor de exploatare care sa asigure accesul nerestricționat la exploatarele agricole rezultate in urma actiunii de comasare a parcelelor de teren agricol;
- facilitarea accesului la surse de energie si marirea sistemelor de irigatii si drenaj in vederea imbunatatirii conditiilor de productie;
- lucrari de corectarea torentilor situati in fondul forestier;
- sprijinirea investitiilor în infrastructura agricola si forestiera.

Beneficiari :

- Persoane fizice si juridice de drept privat si asociatiile acestora, proprietari / detinatori de terenuri agricole si forestiere constituite in conformitate cu legislatia in vigoare;
- Consilii locale si asociatii ale acestora ;
- Administratorii fondului forestier de stat.

Domeniul de interventie: 9. Sprijinirea fermelor agricole de semi-subzistenta**Principalele obiective** ale acestuia sunt:

- acordarea de sprijin fermelor de semi-subzistenta, in curs de restructurare pentru facilitarea rezolvarii problemelor legate de tranzitie in mediul rural avand in vedere ca sectorul agricol si economia rurala sunt expuse presiunii concurentiale a pietei unice;
- facilitarea si incurajarea restructurarii fermelor care nu sunt inca viabile din punct de vedere economic.

Scopul sprijinului acordat prin acest domeniu de interventie este facilitarea transformarii agriculturii de semi-subzistenta in agricultura comerciala, de tip familial prin:

- Restructurarea fermelor de semi-subzistenta pentru o mai buna utilizare a factorilor de productie;
- Diversificarea productiei agricole si introducerea de tehnologii performante.

Beneficiarii acestuia sunt:

- Persoane fizice, persoane fizice autorizate si asociatii ale acestora care desfasoara activitati agricole.

Domeniul de interventie: 10. Infiintarea grupurilor de producatori

Obiectivul acestuia domeniu de interventie il constituie dezvoltarea echilibrata, sub aspect calitativ si cantitativ, a sectorului de productie primara in raport cu sectoarele de procesare si comercializare a produselor agricole si silvice.

Scopul masurii il constituie incurajarea infiintarii si functionarii administrative a grupurilor de producatori, recunoscute in conformitate cu prevederile legislatiei nationale in vigoare.

Sprijinul prevazut in cadrul acestei masuri se acorda grupurilor de producatori pentru:

- Adaptarea productiei la cerintele si exigentele pietei;
- Asigurarea comercializarii in comun a produselor, inclusiv pregatirea pentru vânzare, centralizarea vanzarilor si distributia produselor cu ridicata;
- Cresterea valorii adaugate a productiei obtinute in comun si o mai buna gestionare economica a resurselor si rezultatelor obtinute;

- Stabilirea unor reguli comune in ceea ce priveste informatiile asupra productiei, in special cu privire la cantitate, calitate si tipul ofertei, acordandu-se o atentie deosebita produselor obtinute in cantitati corespunzatoare pentru industrie si pentru reseaua de comercializare.

Beneficiari ai acestui domeniu de interventie sunt: Grupuri de producatori recunoscute oficial pâna la 31 decembrie 2013, conform prevederilor legislatiei in vigoare.

Axa prioritara II

Domeniul de interventie: 1. Sprijin pentru zonele defavorizate

Acesta are drept **obiective:**

- asigurarea utilizarii continue a terenurilor agricole;
- promovarea sistemelor agricole durabile.

Prin acest domeniu de interventie se acorda sprijin financiar pentru terenurile agricole situate in zone unde productia agricola este mai redusa cantitativ si/sau calitativ, din cauza unor conditii naturale. Sprijinul financiar acordat fermelor din Zonele Defavorizate (ZD) compenseaza diferentele fata de conditiile naturale prezente in alte zone, care nu sunt defavorizate. Prin acest sprijin se urmareste concrecarea emigratiei din spatiul rural prin sustinerea activitatilor agricole.

Au fost identificate urmatoarele **zone defavorizate:**

- zona montana - ZM unde productia agricola este afectata de conditii climatice si de relief.
- zone semnificativ defavorizate - ZSD reprezinta acele unitati-administrativ teritoriale unde productivitatea agricola este limitata din cauza calitatii reduse a solului, climatului nefavorabil, conditiilor de relief si de umiditate a solului.

Zone defavorizate de conditii naturale specifice - ZDS, reprezinta acele unitati administrativ teritoriale unde productivitatea agricola este limitata de manifestarea unuia dintre urmatoarele patru fenomene: aridizarea, eroziunea, salinizarea sau gleizarea.

Beneficiarii sunt persoanele fizice, juridice, sau grupuri de persoane fizice sau juridice, care desfasoara activitati agricole pe terenurile agricole in zonele desemnate ca fiind defavorizate.

Domeniul de interventie: Masura 2. Plati compensatorii pentru utilizatorii de terenuri agricole din zonele desemnate Natura 2000

Obiectiv general:

- compensarea dezavantajelor specifice zonelor desemnate datorita implementarii Directivei 79/409/EEC privind conservarea pasarilor salbatice si

Directivei 92/43/EEC privind conservarea habitatelor naturale si speciilor salbatice de flora si fauna, contribuind la managementul efectiv al siturilor Natura 2000.

Obiectivele specifice ale masurii sunt:

- sustinerea activitatilor agricole durabile prin asigurarea compensarii pierderilor suferite de catre fermieri datorita cerintelor de management ale terenurilor agricole aparute ca urmare a implementarii celor doua directive;
- sustinerea activitatilor agricole traditionale in vederea mentinerii atractivitatii si a specificitatii peisajului in spatiul rural;
- conservarea diversitatii biologice – a speciilor din flora si fauna salbatica de interes comunitar si a habitatelor prioritare – prin mentinerea activitatilor agricole traditionale.

Beneficiarii acestui domeniu de interventie sunt:

Fermieri – persoane fizice, juridice sau grupuri de persoane fizice sau juridice, care desfasoara activitati agricole in arealul siturilor Natura 2000 desemnate pe teritoriul Romaniei.

Domeniul de interventie: 3. Plati de Agro-mediu

Obiectivul general al domeniului este de a contribui la dezvoltarea durabila a spatiului rural, prin satisfacerea nevoii crescande de servicii de mediu si prin incurajarea utilizatorilor terenului agricol sa introduca sau sa continue practici agricole compatibile cu protectia si imbunatatirea mediului, inclusiv a biodiversitatii, apei, solului si a peisajului rural.

Obiective specifice:

- Dezvoltarea agriculturii ecologice ca o metoda de productie agricola care protejeaza mediul
- Mentinerea biodiversitatii si a valorii peisagistice a pajistilor, inclusiv a pajistilor cu Inalta Valoare Naturala care sunt amenintate de schimbarea utilizarii terenului, intensificarea agriculturii si/sau abandon
- Imbunatatirea gospodarii resurselor de apa si sol de catre fermieri, inclusiv in acele zone afectate de procese severe de eroziune a solului sau expuse la pierderea de nutrienti.

Lista sub-domeniilor existente:

Sub-domeniu de interventie 1 *Agricultura ecologica*

Sub-domeniu de interventie 2 *Gospodaria extensiva a pajistilor*

Sub-domeniu de interventie 3 *Protectia solului si a apei*

Beneficiarii sunt persoane fizice, juridice, sau grup de persoane fizice sau juridice care desfasoara activitati agricole pe teritoriul national.

Domeniul de interventie: 4. Prima impadurire a terenurilor agricole

Prin acest domeniu se urmareste cresterea suprafetei impadurite prin impadurirea terenurilor agricole pentru:

- Imbunatatirea calitatii mediului;
- Cresterea suprafetei de padure cu rol protectiv;
- Furnizarea de lemn in scopuri bionergetice;

Sprijinul pentru impadurirea terenurilor agricole va fi acordat :

- beneficiarilor privati, pentru infiintarea de plantatii noi, cât si pentru lucrari de intretinere pe o perioada de maximum 5 ani, inclusiv o prima compensatorie pentru veniturile care se pierd, in primii ani, urmare a impaduririi (o prima anuala per ha timp pe maxim 15 ani);
- beneficiarilor publici (consilii locale), numai pentru infiintarea plantatiilor (daca terenul agricol destinat impaduririi va fi concesionat, inchiriat de o persoana fizica sau juridica de drept privat.

Investitiile finantate prin acest domeniu de interventie sunt:

- Costuri privind intocmirea proiectelor;
- Investitii pentru constructii specifice, instalatii si echipamente pentru protectia impotriva incendiilor, (pichete de incendiu, rezervoare de apa, echipamente si unelte pentru stingerea incendiilor);
- Cheltuielile materiale si manopera pentru imprejmuirea cu gard a terenului pe care se infiinteaza plantatia forestiera;
- Achizitia de puieti forestieri;
- Executarea drumurilor tehnologice de acces la santierele de impadurire ;
- Transportul materialelor, puietilor si fortei de munca pe santier;
- Punerea la sant a puietilor ;
- Pregatirea terenului si a solului in vederea impaduririi;
- Executarea de lucrari de imbunatatiri funciare (terase, lucrari de desecare, cleionaje, garnisaje, etc);
- Executarea plantatiei (pichetare, transport puieti prin purtare directa, executare gropi, plantare puieti, recepare puieti);
- Tratamente cu produse biologice sau chimice, necesare asigurarii starii de sanatate, ingrasaminte/amendamente.;
- Lucrarile de completari curente si intretineri pe o perioada de maxim 5 ani, incepand cu anul instalarii.
- Dezafectarea gardului de imprejmuire a plantatiei ;
- Sisteme individuale de protectie a puietilor forestieri;

Domeniul de interventie: 5. Prima impadurire a terenurilor neagricole

Prin acest domeniu se urmareste cresterea suprafetei impadurite prin impadurirea terenurilor neagricole pentru:

- imbunatatirea calitatii mediului;
- cresterea suprafetei de padure cu rol recreativ;
- furnizarea de lemn in scopuri bionergetice.

Scopul si actiunile

Sprijinul pentru impadurirea terenurilor neagricole va fi acordat:

- beneficiarilor privati, pentru infiintarea de plantatii noi, cat si pentru lucrari de intretinere pe o perioada de maximum 5 ani numai in cazul terenurilor abandonate;
- beneficiarilor publici (consilii locale), numai pentru infiintarea plantatiilor; (daca terenul neagricol destinat impaduririi concesionat, inchiriat de o persoana fizica sau juridica de drept privat, primele prevazute in paragraful anterior pot fi acordate).

Domeniul de interventie: 6. Plati Natura 2000

Obiectivele acestui domeniu sunt:

- Pentru implementarea cu success a Directivelor 79/409/EEC si 92/43/EEC, proprietarii de paduri au nevoie de un ajutor specific care sa rezolve problemele rezultate din implementarea acestor Directive.
- Aceasta masura vine in ajutorul proprietarilor de paduri afectati de restrictiile specifice siturilor Natura 2000 in zonele in care acestia isi desfasoara activitatea.

In acest sens, se urmareste compensarea pierderilor datorate obligativitatii conformarii la standardele de mediu impuse prin legislatia in vigoare, ajutand in acest fel la o dezvoltare durabila a zonelor desemnate. Indirect, prin compensatiile acordate, masura sustine autoritatile desemnate pentru managementul respectivelor arii in aplicarea planurilor de management, contribuind la atingerea obiectivelor de conservare a biodiversitatii si a peisajelor traditionale.

Scopul sprijinirii acestui domeniu de interventie il reprezinta: Implementare Directivelor 79/409/EEC si 92/43/EEC impun restrictii in zonele de interes din fondul forestier.

Sprijinul se va acorda anual pe hectar proprietarilor de paduri private si/sau asociatiilor acestora pentru a compesa :

1. Costurilor asumate;
2. Pierderea de venit.

Beneficiari ai acestei masuri sunt:

- Proprietari privati de paduri sau asociatiile acestora a caror proprietate se supune restrictiilor rezultate din implementarea Directivelor 79/409/EEC si 92/43/EEC.

Axa prioritara III

Domeniul de interventie: 1. Sprijin pentru diversificarea catre activitati non-agricole si crearea si dezvoltarea de micro-intreprinderi

Obiectivele domeniului de interventie sunt:

Dezvoltarea multifunctionalitatii spatiului rural prin sprijinirea activitatilor economice non-agricole din cadrul gospodariei agricole si, in general, a activitatilor economice din spatiul rural in scopul:

- Cresterii veniturilor aditionale ale fermelor de subzistenta si semi-subzistenta din activitati nonagricole;
- Crearii de locuri de munca in mediul rural
- Valorificarii potentialului local
- Limitarea depopularii spatiului rural
- Crearii de servicii pentru populatia rurala
- Valorificarea potentialului de productie a energiei regenerabile
- Dezvoltarii turismului rural
- Promovarii antreprenoriatului

Prin acest domeniu de interventie se urmareste:

- diversificarea catre activitati non-agricole care sa ofere o oportunitate de obtinere a unor venituri suplimentare de catre fermieri si o reducere a dependentei acestora de activitatile agricole

Prin acest domeniu de interventie vor fi sprijinite, in mediul rural, activitati non-agricole ca de exemplu:

- investitii in producerea, procesarea si/sau marketing-ul primar al produselor precum si procesarea industriala a produselor lemnoase;
- promovarea si dezvoltarea activitatilor mestesugaresti, de artizanat si a altor activitati traditionale cu specific local;
- investitii de dezvoltare a activitatilor de desfacere si comercializare a propriilor produse si a altor produse locale (produse de artizanat, mestesugaresti, produse traditionale etc.)
- investitii pentru incurajarea si dezvoltarea agro-turismului;
- sprijinirea activitatilor de creare si dezvoltare de activitati intreprinse de microintreprinderi
- promovarea antreprenoriatului si dezvoltarea de structuri economice.

Beneficiari ai acestui domeniu de interventie sunt:

- membrii gospodariilor agricole, insemnand persoane fizice autorizate, asociaii ale acestora sau persoane juridice, precum si asociaii ale acestora care sunt inregistrate in Registrul Agricol si desfasoara activitati agricole in momentul aplicarii.
- Microintreprinderile, asa cum sunt definite in legislatia in vigoare, (microintreprindere cu mai putin de 10 angajati, cifra de afaceri de maxim 2 milioane Euro)

Domeniul de interventie: 2. Incurajarea activitatilor turistice

Obiectivele domeniului de interventie:

- Cresterea atractivitatii zonelor rurale prin crearea, imbunatatirea si diversificarea infrastructurii turistice, a facilitatilor si atractiilor turistice.

Prin acest domeniu de interventie pot fi realizate investitii pentru:

- infrastructura pentru marketing-ul serviciilor turistice rurale, ca de exemplu: construirea, modernizarea si dotarea centrelor de informare, promovare, prezentare si vizitare turistica;

- dezvoltarea de sisteme electronice de rezervare pentru structurile de primire turistice;
- amenajarea de marcaje turistice etc.
- infrastructura de agrement, ca de exemplu pentru: investitii legate de activitati recreationale (alei pentru plimbări, plimbări cu mijloace de transport traditionale, popasuri etc.);
- investitii legate de activitati sportive (ex: alei de ciclism; ciclism montan, trasee pentru echitatie inclusiv achizitia de animale si asigurarea adaposturilor aferente, ce deservesc activitatea turistica, rafting, alpinism, vanatoare etc.);
- investitii legate de refacerea in scop turistic a vechilor trasee de cale ferata cu ecartament ingust, a amenajarilor complementare acestora (constructii, plan inclinat etc.), reconditionarea echipamentelor si utilajelor; investitii legate de infiintarea si amenajarea de poteci rurale ("drumul vinului", „al olarului", „cioplitorilor in lemn" etc.), spatii de parcare, adaposturi si puncte de prim ajutor.
- investitii de punere in valoare a obiectivelor naturale de interes turistic din mediul rural ca de exemplu: constructia, amenajarea infrastructurii legate de asigurarea de cai de acces, iluminat, locuri de campare necesare vizitarii si promovarii acestor obiective (ex: monumente ale naturii, pesteri, lacuri etc.).
- studii si analize cu privire la necesitatile si potentialul turistic in zonele rurale ca de exemplu: sprijinirea elaborarii si editarii cartii de identitate locala, a studiilor cu privire la identificarea activitatilor traditionale, actiunilor si produselor ce urmeaza a fi valorificate printr-un proiect investitional de dezvoltare.

Beneficiarii sunt:

- Consiliile locale si asociatii ale consiliilor locale (definite conform legislatiei in vigoare)
- Organizatii non-guvernamentale (ONG-uri)

Domeniul de interventie: 3. Renovarea, dezvoltarea satelor, conservarea si imbunatatirea mostenirii rurale

Obiectivul acestui domeniu de interventie este acela de a creste atractivitatea spatiului rural prin renovarea si dezvoltarea integrata a satelor in vederea dezvoltarii durabile.

Prin acest domeniu de interventie se vizeaza masuri pentru:

- Crearea si modernizarea infrastructurii rurale
- Amenajarea spatiilor de interes public al localitatii
- Studii si investitii legate de protejarea patrimoniului cultural de interes local (ca de ex. caracteristicile culturale ale satelor)
- Investitii aferente serviciilor de baza pentru populatia rurala

Beneficiarii:

- Consiliile locale si asociatii ale consiliilor locale (in conformitate cu legislatia in vigoare) pentru toate actiunile enumerate mai sus;

- ONG-uri pentru ultimele doua componente
- Persoane fizice si juridice, institutii culturale si de cult pentru ultima actiune mentionata mai sus.

Tipurile de actiuni finantate prin acest domeniu de interventie sunt:

- Crearea si modernizarea infrastructurii rurale. Se vor sprijini investitii ca de exemplu:
 - constructia si modernizarea drumurilor comunale si din interiorul comunei, a celor vicinale, a strazilor, a drumurilor locale ce fac legatura cu unele zone de interes turistic din mediul rural;
 - constructia si modernizarea infrastructurii apa/apa uzata (alimentarea cu apa inclusiv statii de tratare a apei, canalizare, statii de epurare) in localitatile din mediul rural având sub 10 000 locuitori echivalenti, cat si in cele care au accesat alte programe guvernamentale/europene si care necesita completarea infrastructurii;
 - alimentarea cu energie electrica si/sau reseaua publica de iluminat; constructia, modernizarea platformelor pentru depozitarea deseurilor si dotarea aferenta; constructia si/sau modernizarea retelei publice locale de alimentare cu gaz.
- Amenajarea spatiilor de interes public al localitatii. Se vor sprijini investitii ca de exemplu:
 - infiintarea, amenajarea si renovarea centrului civic (ex. amenajare peisagistica , parcuri, parcuri, pietre, fatadele cladirilor etc);
 - investitii aferente asezamintelor si serviciilor culturale (ex. renovarea, modernizarea, dotarea bibliotecilor, a caminilor culturale, etc.);
 - amenajare spatii pentru organizarea de târguri, spatii de joaca pentru copii, statii de autobuz etc.
- Studii si investitii legate de protejarea patrimoniului cultural de interes local (ca de ex.characteristicile culturale ale satelor). Se vor sprijini investitii ca de exemplu:
 - restaurarea, consolidarea si conservarea obiectivelor de patrimoniu din zonele protejate cultural;
 - restaurarea, consolidarea, si conservarea picturilor interioare, exterioare murale, frescelor si sculpturilor;
 - studii privind patrimoniul cultural (material si imaterial) cu posibilitatea de valorificare a acestora;
 - achizitionarea de costume populare si instrumente muzicale traditionale in vederea promovarii patrimoniului cultural imaterial;
 - dotari pentru expunerea si protectia patrimoniului cultural
- Investitii aferente serviciilor de baza pentru populatia rurala. Se vor sprijini investitii ca de exemplu:
 - investitii noi si dotari pentru economia sociala (centre de îngrijire copii, batrâni si persoane cu nevoi speciale);
 - dotarea cu echipamente pentru serviciile publice de transport (ex. servicii de transport pentru persoanele in varsta si cele cu dizabilitati, copii etc.); dotarea cu echipamente de energie regenerabila pentru unitatile de interes public;

- investitii pentru servicii de administrare locala (ex. dotarea cu utilaje si echipamente pentru serviciile de deszapezire, intretinere spatii verzi etc.)

Domeniul de interventie: 4. Dobandire de competente, animarea si implementarea strategiilor de dezvoltare locala

Prin domeniul acesta de interventie se urmareste cresterea capacitatii locale in vederea implementarii strategiilor de dezvoltare locala de parteneriate public-private (altele decât grupurile de actiune locala).

Scopul acestuia este acela de dobandire de competente si activitati de animare in vederea pregatirii si implementarii strategiilor de dezvoltare locala.

Totodata prin acest domeniu de interventie se acorda sprijin pentru urmatoarele actiuni:

- Elaborarea de studii teritoriale
- Actiuni de furnizare a informatiilor despre zona si strategia de dezvoltare locala
- Pregatirea personalului implicat in pregatirea si implementarea strategiilor de dezvoltare locala
- Evenimente promotionale si instruirea managerilor
- Implementarea strategiilor de dezvoltare locala care vor cuprinde una sau mai multe masuri

Domeniul de interventie: 5. Implementarea strategiilor de dezvoltare locala

Obiective:

Prin imbunatatirea guvernarii locale si promovarea potentialului local se urmareste:

- cresterea competitivitatii sectoarelor agricol si forestier, a calitatii vietii si diversificarea activitatilor economice din spatiul rural.
- incurajarea actiunilor inovative (spre exemplu, solutii noi la probleme vechi, introducerea si dezvoltarea unor produse noi, noi sisteme de piata, modernizarea activitatilor traditionale prin aplicarea de noi tehnologii, etc).

Axele – Domenii de interventie finantate de axa Leader

Proiectele ce vor fi implementate prin axa Leader vor fi proiecte mici care vor trebui sa respecte un plafon de maxim **100.000 euro co-finantare publica**, iar **valoarea totala a investitiei nu va depasi 300.000 euro**.

Grupurile de Actiune Locala vor putea implementa urmatoarele domenii de interventie din axele 1 si 3:

Axa 1

- Actiuni de pregatire profesionala si informare, incluzand difuzarea de cunostinte stiintifice si practici inovatoare persoanelor angrenate în sectoarele agricol, alimentar si silvic
- Utilizarea serviciilor de consultanta de catre fermieri si proprietarii de paduri
- Cresterea valorii adaugate a produselor agricole si forestiere

Axa 3

- Diversificarea catre activitati non-agricole si sprijin pentru crearea si dezvoltarea de microintreprinderi cu scopul de a promova antreprenoriatul si a dezvolta produse economice
- Incurajarea activitatilor turistice - Reinnoirea si dezvoltarea satelor, conservarea si actualizarea mostenirii rurale

Beneficiarii si cheltuielile eligibile sunt cele prevazute de fiecare masura (din cele 2 axe) in parte.

Autoritatile responsabile de implementarea axei LEADER in Romania sunt:

- **Ministerul Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale** - Autoritate de Management pentru PNDR
- **Directiile pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala** – reprezentantii Autoritatii de Management la nivel judetean
- **Agentia de Plati pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala** – autoritate pentru implementarea tehnica si financiara a masurilor
- **Grupul de Actiune Locala** – responsabil pentru elaborarea strategiei de dezvoltare locala si selectia proiectelor

Criteria de demarcare cu alte parteneriate finantate prin fonduri UE (FEP):

POS – Pescuit (**Fondul European pentru Pescuit**) va finanta prin axa 4 *Dezvoltarea durabila a zonelor de pescuit* actiuni similare cu FEADR in ceea ce priveste dezvoltarea comunitatilor locale prin implementarea de strategii de dezvoltare locala.

FEP urmareste revigorarea economica si competitivitatea sectorului piscicol, incurajarea dezvoltarii durabile, imbunatatirea calitatii vietii in zonele pentru pescuit. Intrucat axele 4 din cadrul FEADR si FEP sprijina strategiile de dezvoltare implementate fie de Grupuri de Actiune Locala, fie de Grupuri Locale intr-un anumit teritoriu, se impune stabilirea unor linii de demarcare intre ajutorul acordat dezvoltarii rurale si sprijinului acordat pescuitului.

Principiile de demarcare au in vedere urmatoarele:

- Tipul de beneficiari - persoane implicate in sectorul agricol si non-agricol cu exceptia comunitatilor de pescari (FEADR), comunitatile de pescari (FEP).
- Tipul de activitati eligibile selectate in cadrul strategiei – masuri privind dezvoltarea rurala (FEADR), masuri privind pescuitul si acvacultura (FEP).

Implementarea proiectelor de cooperare

Prin intermediul acestei masuri se urmareste promovarea cooperarii si a bunelor practici intre GAL-uri si alte grupuri / parteneriate in scopul imbunatatirii strategiilor de dezvoltare locala intrucat este important ca zonele rurale care se confrunta cu probleme similare sa poata invata unele de la altele.

In acest sens, vor fi finantate proiecte de cooperare transnationala (intre Romania si alte state membre sau nu) si interteritoriala (in cadrul Romaniei) intre GAL-uri si alte grupuri/parteneriate. Aceste proiecte vor fi implementate sub responsabilitatea unui GAL coordonator. Doar proiectele / actiunile comune care corespund uneia sau mai multor masuri din cele 2 axe (axa 1 si axa 3) ale PNDR vor fi eligibile pentru sprijin. Intrucat pot fi initiate proiecte comune cu tari non-UE, doar activitatile care se desfasoara in interiorul UE sunt eligibile.

Actiunile comune pot avea ca obiectiv si **constructia institutionala**: schimb de experienta si bune practici privind dezvoltarea locala prin publicatii comune, evenimente, proiecte de twinning (schimb de manageri de program si de personal) sau prin lucrari de dezvoltare comune sau coordonate in comun. Functionarea unei structuri comune este cea mai integrata forma de cooperare. Aceasta masura, va fi facilitata de sprijin metodologic care se va baza, in principal, pe reseaua rurala din Romania si reseaua europeana.

Axele acoperite de axa Leader

Vor fi acoperite axele 1 si 3 din cadrul PNDR 2007-2013.

Domeniul de interventie: Functionarea Grupurilor de Actiune, dobandirea de competente si animarea teritoriului

Acest domeniu de interventie urmareste cresterea capacitatii de implementare a strategiilor de dezvoltare locala prin:

- Constructie institutionala la nivel local
- Asigurarea resurselor umane, financiare si tehnice pentru sprijinirea activitatii Grupurilor de Actiune Locala
- Instruirea personalului Grupurilor de Actiune Locala in vederea elaborarii si implementarii strategiilor de dezvoltare locala
- Implicarea membrilor comunitatii rurale in procesul de dezvoltare locala

Subdomeniul de interventie 1 – Constructie parteneriate public-private

- Constructia de parteneriate reprezentative de dezvoltare locala
- Realizarea studiilor privind teritoriul
- Elaborarea strategiilor integrate de dezvoltare
- Intocmirea dosarelor de candidatura in vederea participarii la procedura de selectie a GAL-urilor

Beneficiarii sunt: potentiale Grupuri de Actiune Locala (parteneriate public-private neinregistrate juridic).

Subdomeniul de interventie 2 - Functionarea Grupului de Actiune Locala, dobandirea de competente si animarea teritoriului

- Activitatile necesare functionarii GAL;
- Instruirea managerilor/animatorilor implicati in implementarea strategiei de dezvoltare locala;
- Organizarea evenimentelor promotionale destinate informarii si promovarii strategiei locale in spatiul rural.

Beneficiarii sunt: Grupuri de Actiune Locala.

Domeniul de interventie: Reteaua Nationala de Dezvoltare Rurala

Reteaua Nationala de Dezvoltare Rurala are un termen de stabilire si astfel aceasta va fi stabilita pana la 31 decembrie 2008.

Principalele obiective ale Retelei Nationale de Dezvoltare rurala sunt:

- analiza si diseminarea informatiilor despre masurile comunitare;
- colectarea si imbunatatirea procedurilor utilizate;
- informare despre dezvoltarea in mediul rural;
- organizarea de intalniri si ateliere de lucru ale principalilor actori; din domeniul dezvoltarii rurale;
- diseminarea informatiilor privind rolul Retelei Europene Rurale;
- sprijinirea diseminarii informatiei si experientei la nivel comunitar;
- furnizarea asistentei tehnice pentru cooperarea nationala si trans-nationala, precum si schimb de experienta.

Autoritatea de Management pentru PNDR va elabora Termenii de Referinta, urmand sa lanseze procedura de licitatie in vederea selectarii unei organizatii care sa administreze reseaua.

Misiunea retelei va fi asigurata prin infiintarea unui birou national si mai multe centre locale, dezvoltate in functie de nevoile si schimbarile ce pot aparea in timp.

Activitatea retelei va fi coordonata de un **Comitet National de Coordonare a Retelei de Dezvoltare Rurala** (aflat sub tutela Ministerului Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale).

Membrii Comitetului National de Coordonare a Retelei Nationale de Dezvoltare Rurala vor fi reprezentanti ai autoritatilor centrale si locale precum si reprezentanti ai mediului social si economic, implicati in procesul de dezvoltare rurala.

Nucleul acestei retele va fi constituit de catre anumite organisme care vor cuprinde urmatoarele domenii corespunzatoare axelor PNDR astfel:

Pentru Axa 1 si 2:

- organizatii tehnice de instruire pentru agricultura, sectoare alimentare si forestiere;
- asociatii de fermieri incluzand asociatii de tineri fermieri;

- asociații de grupuri de producători și asociații de cooperative din agricultura și silvicultura incluzând asociații de grupuri de producători privind calitatea în agricultura;
- rețele ale serviciilor de consultanță pentru agricultura și silvicultura;
- asociații ale proprietarilor de păduri;
- asociații ale industriei de procesare din silvicultura și alimentație;
- agenții ale administratorilor de teren;
- organizații de distribuție a apei și energiei;
- organizații ale fermierilor din zona de munte;
- rețeaua Natura 2000;
- organizații neguvernamentale de mediu;
- institute științifice și tehnice de agro-mediu;
- organizații neguvernamentale privind sănătatea și bunăstarea animalelor;
- administrații naționale și locale implicate în implementarea programelor;
- alte administrații interesate în politicile rurale, asociații comunale naționale etc.

Pentru Axa 3:

- camere de comerț și industrie din spațiul rural;
- organizații de turism rural;
- organizații de protecție a mediului și peisajului;
- organizații ale patrimoniului cultural;
- organizații de instruire tehnică;
- administrații naționale și locale implicate în implementarea programelor;
- alte administrații interesate în politicile rurale, asociații comunale naționale etc.

Pentru Axa 4: grupuri de acțiune locală (GAL)

Sprijinul acordat prin această măsură se referă la:

- pregătirea personalului implicat în managementul și implementarea Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR);
- monitorizarea, evaluarea și controlul activităților efectuate prin intermediul FEADR;
- informarea, comunicarea, promovarea și publicitatea pentru PNDR și a metodelor de accesare a fondului;
- înființarea și funcționarea rețelei rurale naționale prevăzute la Art. 68 din Reg. (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală.

Domeniul de intervenție Asistență Tehnică

Domeniul major de intervenție privind **asistență tehnică** va reprezenta până la 4% din bugetul total al programului (inclusiv rețeaua rurală națională). Principalele obiective ale acestuia pot fi grupate în 5 priorități specifice, astfel:

1. Sprijin in implementarea instrumentelor financiare si a coordonarii si monitorizarii programului

Activitati:

- pregatirea personalului Autoritatii de Management, Agentiei de Plata pentru Dezvoltare Rurala si Pescuit si tuturor organismelor implicate in implementarea programului de dezvoltare rurala;
- sprijinirea activitatilor Comitetului de Monitorizare pentru PNDR, Comitetului National Strategic pentru Dezvoltare Rurala, Comitetelor de Coordonare ale proiectelor si a Grupurilor de Lucru;
- activitati privind efectuarea expertizelor, controlului si a auditului;
- sprijin pentru dezvoltarea retelei de tip intranet pentru utilizatori;
- sprijin in vederea cresterii si imbunatatirii capacitatii resurselor umane in functie de necesitatile de implementare ale programului si acoperirea costurilor salariale ale acestora;
- activitati privind elaborarea de studii, rapoarte si cercetari cu caracter specific in sprijinul implementarii programului si a Planului National Strategic;
- sprijinirea activitatilor de ordin administrativ ale Autoritatii de Management si a Agentiei de Plata pentru Dezvoltare Rurala si Pescuit privind buna implementare a programului de dezvoltare rurala;
- alte activitati legate de implementarea acestei prioritati.

2. Dezvoltarea ulterioara si mentinerea functionarii sistemului informatic de management

Activitati:

- definirea strategiei privind sistemul IT;
- dezvoltarea si actualizarea aplicatiilor software;
- dezvoltarea resurselor umane in domeniul IT;
- instruirea utilizatorilor;
- dezvoltarea infrastructurii IT;
- alte activitati legate de implementarea acestei prioritati.

3. Diseminarea informatiei si promovarea dezvoltarii rurale

Activitati:

- activitati privind crearea si dezvoltarea de web-site-uri pentru informarea publicului larg;
- sprijinirea activitatilor grupurilor de lucru de informare, de la nivel local, regional si national;
- asigurarea unui flux adecvat al informatiilor si a publicitatii, prin informarea publicului larg;
- sprijin in organizarea de seminarii, ateliere de lucru, conferinte, etc;
- sprijin in organizarea de campanii cu caracter general si specific;
- alte activitati legate de implementarea acestei prioritati.

4. Sprijin in procesul de evaluare a programului

Activitati:

- sprijinirea activitatilor Comitetelor de Evaluare;
- activitati privind evaluarea programului;

- activitati cu evaluarea ex-post a programului SAPARD;
- sprijinirea activitatilor de evaluare ale programului prin realizarea unor studii tematice;
- alte activitati legate de implementarea acestei prioritati.

5. Sprijin in crearea si functionarea retelei nationale de dezvoltare rurala

I. Activitati privind functionarea retelei (25% din bugetul alocat retelei):

- asigurarea bazei materiale;
- asigurarea resurselor umane si acoperirea costurilor aferente;
- asigurarea logisticii necesare functionarii retelei.

II. Activitati privind Planul de Actiune al retelei (75% din bugetul alocat retelei):

- activitati privind crearea unei baze de date a actorilor implicati in dezvoltare rurala;
- activitati privind crearea si dezvoltarea unui website in vederea diseminarii informatiilor;
- activitati privind crearea si dezvoltarea de aplicatii software pentru facilitarea functionarii retelei;
- informarea si sensibilizarea actorilor implicati in dezvoltare rurala, comunicarea si diseminarea informatiilor privind PNDR catre populatia din mediul rural, popularizarea accesului la informatii si servicii prin organizarea de seminarii si conferinte;
- activitati privind identificarea si analiza bunelor practici transferabile, precum si diseminarea informatiilor;
- activitati privind schimburile de experienta si de cunostinte, intre subiectii implicati;
- activitati cu pregatirea programelor de instruire pentru Grupurile de Actiune Locala in curs de constituire;
- activitati privind cooperarea interteritoriala si transnationala;
- activitati privind activitatea consultantilor externi pentru implementarea si monitorizarea retelei;
- activitati privind lucrari de analiza si studii tematice, expertiza si control;
- sustinerea contactului si a legaturilor cu Reteaua Europeana de Dezvoltare Rurala;
- activitati privind desfasurarea intalnirilor in cadrul retelei (cu Comitetul de Conducere, conferinte anuale, seminarii si intalniri tehnice etc.) si organizarea de workshop-uri nationale si transnationale cu actorii principali ai retelei de dezvoltare rurala si cu alti reprezentanti ai organizatiilor implicate in dezvoltarea rurala;
- activitati privind promovarea oportunitatilor ce decurg din implementarea PNDR prin elaborarea si distribuirea de materiale cu caracter tehnic si/sau informativ;
- alte activitati legate de implementarea acestei prioritati.

Rata de co-finantare.

Contributia FEADR pentru program in perioada 2007-2013 este de **320.900.189,8 EURO**, contributia comunitara reprezentand 75% din finantarea masurii de asistenta tehnica. **Fondurile nationale vor co-**

finanta masura de asistenta tehnica in perioada 2007-2013 cu **80.225.047,45 EURO**, reprezentand 25% din valoarea totala a fondurilor alocate masurii de asistenta tehnica pentru perioada 2007-2013.

Buget global: 401.125.237,25 EURO, aproximativ **57,30 mil EURO pe an (fonduri europene si nationale)**.

Implementarea masurii de asistenta tehnica va fi realizata de catre beneficiarii acesteia:

- [Autoritatea de Management](#)
- [Agentia de Plata pentru Dezvoltare Rurala si Pescuit](#)

Beneficiarii masurii se vor asigura ca furnizorii sunt selectati in conformitate cu legislatia nationala in vigoare in domeniul achizitiilor publice.